

In dubio pro reo

Pravidlo in dubio pro reo znamená, že jsou-li přítomny důvodné pochybnosti ve vztahu ke skutku či osobě pachatele, jež nelze odstranit ani provedením dalšího důkazu, je nutno rozhodnout ve prospěch obviněného. Rozhodnout ve prospěch obviněného lze však jen za předpokladu, že existující rozpory jsou tak zásadní, že vina obviněného není nepochybná ani po pečlivém vyhodnocení všech důkazů, přičemž v úvahu již nepřichází provedení dalších důkazů.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 3 Tdo 294/2023-678 ze dne 19.4.2023)

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání, které podal obviněný J. S., nar. XY, trvale bytem XY, t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Kynšperk nad Ohří, proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 23. 5. 2022, č. j. 3 To 130/2022-591, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Prachaticích pod sp. zn. 3 T 26/2021, tak, že podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání obviněného J. S. odmítá.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Prachaticích ze dne 11. 11. 2021, č. j. 3 T 26/2021 530, byl obviněný J. S. (dále také jen „obviněný“) uznán vinným zločinem týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) zákona č. [40/2009](#) Sb., trestní zákoník (dále jen „tr. zákoník“), kterého se dopustil tím, že:

v období nejméně od měsíce března roku 2019 do 18:30 hodin dne 23. 11. 2019, v rámci společného obydlí, v bytě domu na adrese XY ve Vimperku, okres Prachatice, a na dalších místech při společných pobytech mimo domov, fyzicky a psychicky týral svou družku A. M., narozenou XY, kterou z důvodu žárlivosti verbálně i fyzicky napadal, poškozené vyčítal její zaměstnání spočívající v poskytování úklidových služeb různým firmám, vyčítal jí, že je více v zaměstnání než doma a že má být s ním, vadilo mu, že v rámci zaměstnání jezdí do různých firem, a proto začal jezdit s ní, aby hlídal, zda mu není nevěrná, neboť si myslel, že ho v zaměstnání podvádí, říkal jí, že se tam určitě „kurví“, dále jí zakazoval stýkat se s kolegyní, s kamarádkami, zakazoval jí jezdit do podniků, kde se uklízelo až v noci po pracovní době, když se mu nejdříve snažila odporovat, při návštěvách firem, kde nebyl obviněný přítomen, jí opakovaně telefonoval, případně s ním musela vést videohovor tak, aby ji měl pod kontrolou; pod tímto psychickým nátlakem pak ukončila pracovní poměr a od září 2019 obviněnému dělala řidiče, neboť tomu byl odebrán řidičský průkaz; obviněný poškozené dále nedával peníze na provoz domácnosti, zakazoval jí jezdit bez něj na nákupy, výlety, ponižoval ji před jinými lidmi, přičemž jeho jednání vyvrcholilo dne 23. 11. 2019 kolem 08:30 hodin tím, že poté, co strávil celou noc mimo domov a poškozená zašla večer na návštěvu k sousedce, začal po svém návratu po vzájemné rozepři na poškozenou křičet, že jí nevěří, že byla za nějakým chlapem, vzal jí mobilní telefon a začal si v něm prohlížet SMS zprávy, zprávy zaslané na Messenger a WhatsApp, následně poškozenou povalil v obývacím pokoji na sedačku a udeřil ji rukou do pravé tváře, poté ji v kuchyni chytil rukou pod krkem a palcem jí tlačil pod sanici a dále na ni v ložnici skočil, povalil ji na postel a začal ji bít do zad, chytil jí levou nohu, kterou jí zkroutil, poškozené vulgárně nadával, že je děvka, kurva, nic jiného neumí, jenom šukat s jinými chlapy, nic nedělá a jen honí chlapy, v důsledku tohoto fyzického napadení poškozená A. M. utrpěla zranění – pohmoždění tváře vpravo a natažení krční

páteře, které si vyžádalo lékařské ošetření, avšak bez vystavení pracovní neschopnosti.

2. Za tento zločin a sbíhající se přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, za který byl odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Táboře ze dne 30. 8. 2021, č. j. 1 T 70/2021-74, jenž nabyl právní moci dne 30. 8. 2021, byl obviněnému podle § 199 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku uložen souhrnný trest odnětí svobody v trvání 54 měsíců, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Nalézací soud dále obviněnému podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku uložil trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 12 měsíců. Obviněnému byla dále podle § 228 odst. 1 zákona č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (dále jen „tr. ř.“), uložena povinnost nahradit škodu poškozené Zdravotní pojišťovně ministerstva vnitra České republiky. Nalézací soud konečně podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku zrušil výrok o trestu z rozsudku, který byl podkladem pro uložení souhrnného trestu, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

3. Proti citovanému rozsudku nalézacího soudu podal obviněný odvolání, o kterém rozhodl Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 23. 5. 2022, č. j. 3 To 130/2022-591, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestu a znovu rozhodl tak, že podle § 259 odst. 3 tr. ř. při nezměněném výroku o vině zločinem týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku za tento zločin a za sbíhající se přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku z rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 30. 8. 2021, č. j. 1 T 70/2021-74, obviněnému podle § 199 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku uložil souhrnný trest odnětí svobody v trvání tří roků a šesti měsíců, pro jehož výkon jej podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařadil do věznice s ostrahou. Podle § 73 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku dále uložil obviněnému trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu v délce jednoho roku. Konečně nalézací soud podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku zrušil výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 30. 8. 2021, č. j. 1 T 70/2021-74, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Jinak zůstal napadený rozsudek nedotčen.

II. Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti rozsudku odvolacího soudu podal obviněný J. S. prostřednictvím svého obhájce dovolání, které opřel o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. s tím, že rozhodnutí podle něj spočívá v nesprávném právním posouzení skutku a jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Rozsudek odvolacího soudu napadá v plném rozsahu.

5. Obviněný namítá, že soudy nesprávně hodnotily otázku zavinění a příčinné souvislosti mezi jednáním a následkem. Při rozhodování se měly dopustit porušení práva obviněného na obhajobu a na spravedlivý proces. Právní závěry soudu jsou podle obviněného v extrémním nesouladu se zjištěnými okolnostmi. Důkazní situace v projednávané věci podle obviněného neumožňuje bez důvodných pochybností učinit závěr, že se obviněný vytykaného jednání dopustil. Soudy podle obviněného dostatečně nevyložily, o které důkazy opřely svá skutková zjištění a jakými úvahami se řídily při hodnocení důkazů. Obviněný je přesvědčen, že soudy hodnotily důkazy jednostranně. Namítá, že soudy nevezly v potaz výpovědi svědků D., N., T., P. a V. Nezabývaly se věrohodností poškozené, která opakovaně měnila výpovědi, věrohodností svědkyně K. a nevypořádaly se s nestandardním postupem policejního orgánu v přípravném řízení. Odvolací soud pak nedostal povinností podle § 125 tr. ř., když se nevypořádal s rozpory mezi jednotlivými důkazy. Řadu tvrzení soudů obviněný považuje za spekulace nemající oporu v provedeném dokazování (o jaké konkrétně by se mělo jednat, však neuvádí). Tím měly být porušeny zásady presumpce neviny a in dubio pro

reo.

6. Uložený trest odnětí svobody na 3 roky a 6 měsíců se zařazením do věznice s ostrahou považuje obviněný za nepřiměřený. Soudy podle něj mj. nepřihlédly k polehčujícím okolnostem.

7. Ze shora uvedených důvodů obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil jak rozhodnutí odvolacího soudu, tak rozhodnutí soudu nalézacího, a aby následně postupoval podle § 265l a násl. tr. ř.

8. Dovolání obviněného bylo ve smyslu § 265h odst. 2 věty první tr. ř. zasláno nejvyššímu státnímu zástupci k případnému vyjádření. K dovolání se písemně vyjádřil státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“). Ten nejprve shrnul dosavadní průběh řízení, dovolací argumentaci obviněného a následně se vyjádřil k jednotlivým dovolacím námitkám.

9. Podle státního zástupce obviněný své obecné námitky nedoprovodil konkrétní argumentací. Úkolem dovolacího soudu však není argumentaci obviněného domýšlet. K argumentaci obviněného se tak podle něj nelze kvalifikovaně vyjádřit.

10. Státní zástupce konstatuje, že skutková zjištění v projednávané věci vykazují jednoznačně veškeré znaky trestné činnosti, která je obviněnému kladena za vinu. Protiprávnost činu je evidentní, zavinění existuje, příčinný vztah je zcela jasný. Z odůvodnění dotčených rozhodnutí extrémní vnitřní rozpory dovodit nelze, učiněná skutková zjištění mají obsahovou vazbu na soudy provedené důkazy, z provedených důkazů je možno předmětná skutková zjištění v konečném důsledku vyvodit. Výsledky dokazování přitom nebyly zkresleny ani vedeny snahou jednostranně obviněného poškodit, nejsou ani projevem svévole či libovůle soudů, neboť úvahy soudů jsou logické a plně přezkoumatelné. Státní zástupce nezaznamenal ani zásah do obhajovacích práv obviněného. Obhajoba ve formálním i materiálním smyslu mohla být (a byla) realizována v zákonem předpokládaném rozsahu.

11. Námitky směřující do oblasti dokazování a skutkových zjištění by podle státního zástupce mohly mít význam jen tehdy, pokud by ukazovaly na některou ze závažných vad předpokládaných v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. (v nyní účinném znění). Z odůvodnění dotčených rozhodnutí nelze dovodit existenci žádných, natož zjevných rozporů mezi provedenými důkazy a učiněnými skutkovými zjištěními. Soudy naopak postupovaly v souladu s pravidly zakotvenými v § 2 odst. 5 a 6 tr. ř. Odůvodnění rozhodnutí splňují požadavky zakotvené v § 125 odst. 1 tr. ř. a jsou plně přezkoumatelná. Obviněný je spolehlivě usvědčen komplexem nezávislých, navzájem korespondujících důkazů, jemuž dominuje výpověď poškozené, takže o jeho vině nepanují žádné pochybnosti. Klíčovým usvědčujícím důkazem je výpověď poškozené, která byla soudy kriticky zhodnocena a porovnána s dalšími relevantními důkazy. Není tedy pravda, že by daná výpověď byla rozporuplná či nevěrohodná. Soudy s ní pracují jako s důležitým usvědčujícím důkazem zcela správně. Současně soudy vyvrátily obhajobu obviněného, dostatečně se vypořádaly s jeho argumenty a řádně vysvětlily, proč není obhajoba věrohodná.

12. Argumentaci směřující proti uloženému trestu nelze podle státního zástupce přiřadit pod uplatněný (ani jiný) dovolací důvod. Zásah dovolacího soudu proti nepřiměřenému trestu je možný jen v případě trestů extrémně přísných a zjevně nespravedlivých. Obviněný byl ohrožen trestem odnětí svobody v rozmezí dva až osm roků. Pokud mu byl uložen trest v délce tři roky a šest měsíců, pak zjevně nemůže jít o trest zjevně nepřiměřeně přísný či extrémní, protože byl vyměřen v dolní polovině trestní sazby.

13. Státní zástupce proto navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl jako zjevně neopodstatněné. Navrhl rovněž, aby Nejvyšší soud podle § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. rozhodl v neveřejném zasedání. Ve smyslu § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř. vyjádřil souhlas s tím, aby Nejvyšší soud v neveřejném zasedání případně učinil i jiné než navrhované rozhodnutí.

III. Přípustnost dovolání

14. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zkoumal, zda je v této trestní věci dovolání přípustné, zda bylo podáno v zákonné lhůtě a na místě, kde lze takové podání učinit, a zda jej podala osoba oprávněná.
15. Nejvyšší soud shledal, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. ř., že toto dovolání bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, odst. 2 tr. ř.).
16. Zvažoval však, zda dovolání obviněného splňuje i náležitosti obsahu dovolání (§ 265f tr. ř.) a zda k odstranění původních vad náležitostí obsahu dovolání došlo ve lhůtě předpokládané ustanovením § 265h odst. 1 tr. ř.
17. Ze spisového materiálu v tomto směru vyplývá, že obviněný podal své dovolání proti rozsudku soudu druhého stupně dne 19. 10. 2022, to však pouze ve formě tzv. blanketního dovolání. S ohledem na takovouto podobu dovolání bez náležitého odůvodnění ve smyslu § 265f odst. 1 tr. ř. byl obviněný vyzván nalézacím soudem dne 21. 11. 2022 k odstranění těchto vad náležitostí obsahu takového (neúplného) dovolání a byla mu pro tento účel stanovena lhůta dvou týdnů. Jakkoli uvedená lhůta měla s ohledem na ustanovení § 60 odst. 2 tr. ř. běžet počínaje dnem 21. 11. 2022, kdy byla obhájci obviněného doručena výzva, a uplynout 5. 12. 2022, vychází Nejvyšší soud ze zjištění vyplývajících ze spisového materiálu, podle kterých stanovil okresní soud počátek této lhůty na 22. 11. 2022, v důsledku čehož lhůta uplynula dne 6. 12. 2022.
18. Ze spisového materiálu pak vyplývá, že obviněný prostřednictvím svého obhájce dovolání doplnil dne 8. 12. 2022, tedy až dva dny po uplynutí uvedené lhůty. Současně však obviněný prostřednictvím svého obhájce podle § 61 tr. ř. požádal o povolení navrácení lhůty s odůvodněním, že ke zmeškání této lhůty došlo ze strany obhájce obviněného s ohledem na jeho závažné respirační onemocnění, které mu bránilo obviněného navštívit ve věznicích.
19. Soud prvního stupně však o této žádosti obhájce o povolení navrácení lhůty nerozhodl a spisový materiál s dovoláním obviněného předložil dne 6. 1. 2023 Nejvyššímu soudu. Nejvyšší soud pak opatřením ze dne 31. 1. 2023 nalézacímu soudu spisový materiál a dovolání obviněného vrátit zpět, a to s pokynem rozhodnout o uvedené žádosti obhájce.
20. Současně Nejvyšší soud v uvedeném pokynu (rozhodnout o žádosti obhájce obviněného o povolení navrácení lhůty pro odstranění vad dovolání podle § 265h odst. 1 tr. ř.) konstatoval, že jakkoliv je soudem stanovena dvoutýdenní lhůta propadlou, takže po jejím marném uplynutí již doplnění obsahu dovolání není možné, není vyloučeno obviněnému, resp. jeho obhájci z důležitých důvodů navrátit tuto lhůtu podle obecného ustanovení § 61 tr. ř. (srov. ŠÁMAL, P.; PÚRY, F. § 265h. In: ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 3235).
21. Nejvyšší soud dále uvedl, že k rozhodnutí o této žádosti obhájce o povolení navrácení lhůty k doplnění náležitostí obsahu dovolání není příslušný Nejvyšší soud podle § 61 odst. 1 tr. ř. jako orgán příslušný rozhodnout o opravném prostředku (zde dovolání), ale je jím podle § 61 odst. 1 tr. ř. per analogiam příslušný soud prvního stupně. Je tomu tak proto, že v tomto řízení nemělo být k žádosti obhájce obviněného rozhodováno o povolení navrácení lhůty k podání dovolání (dovolání bylo obviněným podáno včas a navíc není toto navrácení lhůty k podání dovolání podle § 265e odst. 4 tr. ř. přípustné), ale mělo být vedeno řízení podle § 265h tr. ř., ke kterému je z hlediska odstranění vad náležitostí obsahu dovolání, a tedy i k rozhodnutí o povolení navrácení lhůty k odstranění těchto vad, podle § 265h odst. 1 tr. ř. příslušný soud prvního stupně.

22. Vzhledem k tomu, že soud prvního stupně po provedení příslušného šetření svým usnesením ze dne 7. 3. 2023, č. j. 3 T 26/2026-671, rozhodl o tom, že se povoluje navrácení lhůty k doplnění dovolání (správně mělo jít o navrácení lhůty odstranění vad náležitostí obsahu dovolání), a to s odůvodněním, že obhájce měl podle lékařské zprávy prodělat ve dnech 28. 11. 2022 až 6. 12. 2022 onemocnění, mohl Nejvyšší soud považovat dovolání obviněného za souladné s ustanovením § 265f odst. 1 tr. ř. Je tomu tak i proto, že k odstranění vad náležitostí obsahu dovolání došlo podáním ze dne 8. 12. 2022, tedy ze stejného dne, ve kterém obhájce požádal o povolení navrácení lhůty k odstranění vad obsahu dovolání.

23. Vzhledem k tomu, že dovolání lze podat pouze z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo dále nutno posoudit, zda námitky vznesené obviněným naplňují jím uplatněný zákonem stanovený dovolací důvod, jehož existence je současně nezbytnou podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem podle § 265i odst. 3 tr. ř.

24. Obviněný v podaném dovolání uplatnil dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., zjevně ve znění účinném do 31. 12. 2021, a to i přesto, že dovolání podal až po 1. 1. 2022, kdy nabyla účinnosti novela trestního řádu, která doplnila dovolací důvody a změnila označení některých z nich. Nejvyšší soud však k této vadě dovolání nepřihlížel a dovolání obviněného přesto projednal, přičemž argumentací obviněného se Nejvyšší soud zabýval jak z hlediska dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., v nyní účinném znění, tak z hlediska dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., v nyní účinném znění, který odpovídá dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2021.

25. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., v nyní účinném znění, je přitom dán tehdy, jestliže rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy.

26. O dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., v nyní účinném znění, pak jde tehdy, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

27. Z hlediska rozhodování dovolacího soudu je vhodné připomenout, že Nejvyšší soud je vázán uplatněnými dovolacími důvody a jejich odůvodněním (§ 265f odst. 1 tr. ř.) a není povolán k revizi napadeného rozhodnutí z vlastní iniciativy. Fundovanou argumentaci tohoto mimořádného opravného prostředku má zajistit povinné zastoupení obviněného obhájcem - advokátem (§ 265d odst. 2 tr. ř.).

28. Na podkladě obviněným uplatněného dovolacího důvodu a uvedených východisek mezi dovolacího přezkumu pak mohl Nejvyšší soud přistoupit k posouzení jednotlivých dovolacích námitek obviněného.

IV. Důvodnost dovolání

29. Z předloženého dovolání je zjišťováno, že obviněný J. S. jím na podkladě dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2021, brojí proti všem výrokům napadeného rozsudku odvolacího soudu, tedy jak proti výroku o vině, tak proti výroku o trestu a výroku o povinnosti nahradit škodu. Konkrétní námitky, ke kterým se mohl Nejvyšší soud na základě argumentace obviněného vyjádřit, lze nicméně vztáhnout toliko k výrokům o vině a trestu. Konkrétní námitky proti výroku o náhradě škody v dovolání absentují.

30. Jak již bylo konstatováno výše, obviněný v podaném dovolání výslovně uplatnil dovolací důvod

podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., který nyní po novele trestního řádu provedené zákonem č. [220/2021](#) Sb. s účinností od 1. 1. 2022 obsahově odpovídá dovolacímu důvodu ve smyslu § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. Ten, jak již shora uvedeno, je dán tehdy, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

31. Pod tento dovolací důvod by bylo možné podřadit některé obecně formulované námitky obviněného uvedené pod bodem III. dovolání (např. pokud obviněný namítá nesprávné hodnocení protiprávního jednání neboli porušení právní povinnosti jakožto pojmového znaku trestného činu, nesprávné hodnocení otázky zavinění jakožto pojmového znaku trestného činu, nesprávné hodnocení otázky příčinné souvislosti).

32. Obviněný však tyto námitky formuloval natolik obecně a současně je nedoprovodil příslušným a relevantním výkladem, ve kterém by konkrétně uvedl, proč se domnívá, že k pochybení tohoto typu došlo, že tyto výhrady zůstávají pouze v rovině pouhého prohlášení (obviněného) a nelze se tak k nim kvalifikovaně vyjádřit. Již na tomto místě (a bude to zopakováno ještě jednou v tomto usnesení) je nutno uvést, že není úlohou dovolacího soudu si domýšlet, čím případně chtěl obviněný argumentovat, a dotvářet tak za něj jeho podání. Uvedenou obecnou a toliko formálně uplatněnou dovolací argumentací tak pod dovolací důvod ve smyslu § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. ve znění účinném od 1. 1. 2022 podřadit nelze.

33. Zaměří-li se Nejvyšší soud na další dovolací argumentaci obviněného, pak musí konstatovat, ani tuto argumentaci pod dovolací důvod ve smyslu § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. ve znění účinném od 1. 1. 2022 nelze podřadit. S určitou mírou tolerance by však bylo možné ji podřadit pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., v nyní účinném znění.

34. Jedná se o argumentaci, ve které obviněný vytýká nižším soudům porušení celé řady procesních předpisů a zásad ovládajících trestní řízení, zejména pak dokazování. Obviněný tak ovšem opět činí ve své podstatě zcela obecně, aniž by k naprosté většině námitek přinášel konkrétní argumentaci svědčící o naplnění některého z dovolacích důvodů. K tomu Nejvyšší soud musí znovu zopakovat, že je při dovolacím přezkumu vázán uplatněnými dovolacími důvody a jejich odůvodněním a není povolán k revizi napadeného rozhodnutí z vlastní iniciativy. Protože s ohledem na ustanovení § 265f odst. 1 tr. ř. není úkolem Nejvyššího soudu argumentaci za obviněného jakkoli domýšlet a dotvářet, musí Nejvyšší soud konstatovat, že k naprosté většině dovolacích námitek se opět nelze podrobněji vyjádřit.

35. V zásadě toliko nad rámec výše uvedeného konstatování o podobě a kvalitě dovolání obviněného Nejvyšší soud uvádí, že pokud obviněný kritizuje provedené dokazování a způsob, jakým nižší soudy hodnotily důkazy, činí tak způsobem, který nepřekračuje meze prosté polemiky se zjištěným skutkovým stavem. Do skutkových zjištění učiněných nižšími soudy může Nejvyšší soud zasáhnout pouze tehdy, je-li řízení stíženo některou z nejzásadnějších vad důkazního řízení, tak jak jsou vymezeny v dovolacím důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., v nyní účinném znění (viz bod 25. odůvodnění tohoto usnesení).

36. Zakotvením uvedeného dovolacího důvodu však ani po 1. 1. 2022 nedošlo k rozšíření rozsahu dovolacího přezkumu též na otázky skutkové a Nejvyšší soud jako soud dovolací se nestává jakousi třetí instancí plného skutkového přezkumu. To by bylo v rozporu s povahou dovolání jako mimořádného opravného prostředku, který neplní funkci „dalšího odvolání“. Dovolání je i nadále určeno především k nápravě závažných právních vad pravomocných rozhodnutí, a nikoli k tomu, aby skutková zjištění soudů prvního a druhého stupně byla detailně přezkoumávána ještě třetí instancí. Těžiště dokazování je totiž v řízení před soudem prvního stupně a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen soud druhého stupně v řízení o řádném opravném prostředku (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, odst. 7 tr. ř.). Není smyslem řízení o dovolání a úkolem Nejvyššího soudu

jako soudu dovolacího, aby jednotlivé důkazy znovu podrobně reprodukoval, rozebíral, porovnával, přehodnocoval a vyvozoval z nich vlastní skutkové závěry. Podstatné je, zda soudy prvního a druhého stupně hodnotily důkazy v souladu s jejich obsahem, nedopustily se žádné zásadní deformace důkazů a ani jinak zjevně nevybočily z mezí volného hodnocení důkazů podle § 2 odst. 6 tr. ř. a své hodnotící úvahy srozumitelně a logicky přijatelně vysvětlily (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 1. 2022, sp. zn. 7 Tdo 1368/2021).

37. Ze tří okruhů vad dokazování, na něž pamatuje dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. v nyní účinném znění, obviněný uplatnil pouze námitku zjevného rozporu mezi skutkovými zjištěními a provedenými důkazy. Ve vztahu k této námitce však opět nepředkládá Nejvyššímu žádnou argumentaci, která by měla o existenci zjevného rozporu svědčit. O zjevný rozpor se totiž jedná pouze v případě nejtěžších vad důkazního řízení, např. tehdy, pokud skutková zjištění soudů vůbec nemají v důkazech obsahový podklad, pokud jsou dokonce opakem toho, co je obsahem důkazů, anebo pokud z obsahu důkazů nevyplývají při žádném logicky přijatelném způsobu jejich hodnocení (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2012, sp. zn. 11 Tdo 1494/2011, shodně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2022, sp. zn. 3 Tdo 824/2022). Obviněný přitom v dovolání neoznačil žádná konkrétní skutková zjištění, která by z provedených důkazů nevyplývala při žádném z logicky přijatelných způsobů výkladu.

38. Nad rámec shora uvedeného Nejvyšší soud uvádí, že obviněným zpochybňovanou otázkou věrohodnosti poškozené, jejíž výpověď je hlavním usvědčujícím důkazem, se nalézací soud důkladně zabýval a tuto její výpověď podrobně konfrontoval s dalšími ve věci provedenými důkazy (srov. zejm. bod 37. odůvodnění rozsudku, dílem také body následující). Akcentoval zejména konzistentnost její výpovědi, emoce projevované při líčení rozhodných skutečností, které odpovídají zjištěním znalců, i soulad s výpověďmi svědků, kterým se částečně svěřovala a kteří nemají důvod mít k obviněnému antipatie. Stejně tak se nalézací soud zcela správně a podrobně vyjádřil k údajné podjatosti policejního orgánu a svědkyně K. (srov. bod 49. odůvodnění rozsudku).

39. Pokud jde o výpovědi svědků D., N., T., P. a V., pak nalézací soud v bodě 47. odůvodnění rozsudku vyložil, že výslech žádného ze svědků nevyvrací jednání, které je popsáno ve skutkové větě odsuzujícího rozsudku, a podrobně vysvětlil proč. Nejvyšší soud se s tímto odůvodněním ztotožňuje.

40. Nejvyšší soud tak uzavírá, že soudy nevybočily při hodnocení důkazů z mezí volného hodnocení důkazů ve smyslu § 2 odst. 6 tr. ř. Skutková zjištění, jež soudy učinily, netrpí žádným, natož zjevným rozparem s provedenými důkazy. Nalézací soud se zevrubným způsobem vypořádal s veškerými relevantními námitkami obviněného a odvolací soud proto mohl na tuto argumentaci ve značné míře odkázat. Odůvodnění obou rozsudků je tak plně v souladu s § 125 tr. ř.

41. Z hlediska dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., v nyní účinném znění, Nejvyšší soud pro úplnost uvádí, že námitky týkající se opomenutých či procesně nepřijatelných důkazů obviněný neuplatňuje a vady tohoto charakteru neshledal v proběhlém řízení ani Nejvyšší soud.

42. Pokud obviněný argumentoval zásadou in dubio pro reo, pak i tato zásada se týká otázek skutkových a Nejvyšší soud nepřipouští, aby bylo dodržení této zásady v dovolacím řízení zkoumáno (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2010, sp. zn. 7 Tdo 1525/2009, nebo ze dne 6. 5. 2015, sp. zn. 11 Tdo 496/2015).

43. Tato námitka navíc není opodstatněná ani věcně. Pravidlo in dubio pro reo znamená, že jsou-li přítomny důvodné pochybnosti ve vztahu ke skutku či osobě pachatele, jež nelze odstranit ani provedením dalšího důkazu, je nutno rozhodnout ve prospěch obviněného (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. I. ÚS 733/01). Rozhodnout ve prospěch obviněného lze však jen za předpokladu, že existující rozpory jsou tak zásadní, že vina obviněného není nepochybná ani po

pečlivém vyhodnocení všech důkazů, přičemž v úvahu již nepřichází provedení dalších důkazů. O tuto situaci se však v dané věci nejednalo, neboť soudy po provedeném dokazování zjevně důvodné pochybnosti o vině obviněného neměly, a nic nenasvědčuje tomu, že by takové důvodné pochybnosti mít měly. Uplatnění zásady in dubio pro reo v projednávané věci tedy není na místě.

44. Konečně, pokud obviněný argumentuje zásadou presumpce nevinoty, činí tak opět bez jakékoliv konkrétní argumentace. Tato zásada vyjádřená v čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod zaručuje, že každý, proti němuž je vedeno trestní řízení, je považován za nevinného, pokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu nebyla jeho vina vyslovena. Nejvyšší soud neshledal, že by tato zásada byla v jakémkoliv směru porušena.

45. Pokud jde o námitky obviněného proti uloženému trestu (trest odnětí svobody na 3 roky a 6 měsíců), který obviněný považuje za nepřiměřený a nezohledňující všechny polehčující okolnosti, pak Nejvyšší soud v první řadě konstatuje, že takto pojatou argumentaci v žádném případě nelze podřadit pod obviněným uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ať již ve znění účinném do 31. 12. 2021, nebo ve znění nyní účinném. Nelze jej však podřadit ani pod žádný z jiných dovolacích důvodů.

46. Je-li totiž trest uložen v rámci trestní sazby stanovené zákonem, nelze (s výhradou dále uvedenou) proti takovému trestu brojit dovoláním. Pouhá nepřiměřenost trestu či nedostatečné zohlednění polehčujících či přitěžujících okolností důvodnost dovolání nezakládá (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 9. 2002, sp. zn. 11 Tdo 530/2002, publikované pod č. [22/2003](#) Sb. rozh. tr., z novějších např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2018, sp. zn. 8 Tdo 718/2018).

47. Zásah Nejvyššího soudu by přicházel v úvahu toliko ve zcela výjimečných případech, a to v případě trestů extrémně přísných a zjevně nespravedlivých, zasahujících ve svém důsledku do základních práv a svobod obviněného, tedy tehdy, pokud by byl uložený trest v příkrém rozporu s povahou a závažností trestného činu a s dalšími relevantními hledisky, byl neslučitelný s ústavním principem proporcionality trestní represe a představoval by zásah do základního práva obviněného na soudní ochranu zaručeného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (viz např. stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. Pl. ÚS-st. 38/14, publikované pod č. [40/2014](#) Sb.). K takovéto situaci však v posuzovaném případě zjevně nedošlo, když obviněnému byl uložen trest odnětí svobody v dolní polovině zákonem předpokládané sazby (na 3 roky a 6 měsíců), a to navíc za situace, kdy mu byl ukládán trest souhrnný za sbíhající se trestnou činnost, za niž byl obviněnému původně uložen trest odnětí svobody na 2 roky a 6 měsíců. O extrémně přísný trest vyžadující zásah Nejvyššího soudu se tedy zjevně nejedná.

48. Lze tedy uzavřít, že námitky obviněného z větší části nelze podřadit pod žádný z dovolacích důvodů. Námitku zjevného rozporu mezi skutkovými zjištěními a provedenými důkazy Nejvyšší soud pro její neodůvodněnost shledal zjevně neopodstatněnou.

V. Způsob rozhodnutí dovolacího soudu

49. Ze shora uvedených důvodů proto Nejvyšší soud o dovolání obviněného rozhodl způsobem uvedeným v § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř., podle kterého Nejvyšší soud dovolání odmítne, jde-li o dovolání zjevně neopodstatněné.

50. Za podmínek § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. rozhodl Nejvyšší soud o tomto mimořádném opravném prostředku v neveřejném zasedání. Pokud jde o rozsah odůvodnění tohoto usnesení, odkazuje Nejvyšší soud na ustanovení § 265i odst. 2 tr. ř., podle něhož „v odůvodnění usnesení o odmítnutí dovolání Nejvyšší soud jen stručně uvede důvod odmítnutí poukazem na okolnosti vztahující se k zákonnému důvodu odmítnutí“.

Další články:

- [Odškodnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Hodnocení důkazů](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)